

**Cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor
ce se operează în Hotărîrea Guvernului nr. 685
din 13 septembrie 2012**

În scopul asigurării unui mediu de afaceri favorabil dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și în vederea alinierii la principiile Cadrului global de politici a Uniunii Europene privind întreprinderile mici și mijlocii („Small Business Act” for Europe), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă modificările și completările ce se operează în Hotărîrea Guvernului nr.685 din 13 septembrie 2012 (se anexează).

Prim-ministru

PAVEL FILIP

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul economiei

Octavian Calmîc

Ministrul finanțelor

Octavian Armașu

**Modificările și completările
ce se operează în Hotărîrea Guvernului nr.685
din 13 septembrie 2012**

Hotărîrea Guvernului 685 din 13 septembrie 2012 „Cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2012-2020” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.198-204, art.740), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1) În capitolul II ”Direcții strategice de dezvoltare” din Anexa nr.1:

secțiunea 2.1 ”Viziunea și misiunea sectorului”, după textul ”6. Dezvoltarea parteneriatelor în afaceri.” se completează cu textul:

„7. Dezvoltarea antreprenoriatului feminin în Republica Moldova.

8. Dezvoltarea economiei verzi pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii.”

secțiunea 2.2 ”Direcțiile prioritare”, se completează cu punctele 2.2.7 și 2.2.8, cu următorul conținut:

” 2.2.7. Dezvoltarea antreprenoriatului feminin în Republica Moldova

Definirea problemei

Antreprenoriatul constituie unul din conceptele actuale cel mai frecvent vehiculate atât în comunitatea științifică, cât și în societatea civilă și în mediul privat. Totodată, antreprenoriatul, în deosebi micile afaceri, constituie adesea răspunsul, soluția pentru tot mai multe persoane, bărbați și femei deopotrivă, aflate în situația dificilă de a supraviețui în condițiile economice actuale sau de a face față șomajului.

În ultimul timp, sub presiunea politicilor de egalitate între femei și bărbați, antreprenoriatul capătă valențe diferite, iar politicile privind dezvoltarea antreprenoriatului reprezintă o prioritate și pentru programele Uniunii Europene (UE), care urmărește, de asemenea, să schimbe atitudinile față de rolurile atribuite în funcție de gen - în școli, acasă, la locul de muncă și în societate în general.

Avînd în vedere amploarea fenomenului, și ținînd cont de faptul că femeile antreprenori vin cu o contribuție importantă la dezvoltarea economiei mondiale, mai cu seamă în țările cu venit mic și cele cu venit mediu, au fost realizate numeroase studii care dezvăluie aspecte specifice referitoare fie la implementarea conceptului la nivelul măsurilor și al programelor naționale și internaționale, fie la impactul și criteriile de care trebuie să țină cont această implementare.

Egalitatea între femei și bărbați, devine atât un drept fundamental al UE, cât și o condiție necesară pentru realizarea obiectivelor UE în materie de creștere economică, ocupare a forței de muncă, coeziune socială și competitivitate.

Întrucât femeile joacă un rol crucial în actuala economie antreprenorială bazată pe cunoaștere, este esențială creșterea ratei numărului de afaceri desfășurate de acestea.

Republica Moldova, se mai consideră în mod tradițional o țară patriarhală. Deși femeia le poate reuși pe toate, astăzi, ea tinde să fie independentă economic de soț. Ea își pornește afacerea, deschide noi locuri de muncă, contribuind prin aceasta la combaterea migrației de muncă, însă nu este susținută de stat, așa cum e în alte țări dezvoltate.

Conform studiilor efectuate, femeile antreprenoare se confruntă cu mult mai multe probleme și mai greu le rezolvă decât bărbații. Procentual mai puține femei în raport cu bărbații își asumă riscul de a lua un credit, ceea ce nu se observă în țările europene, unde femeile sunt mai sigure, mai susținute și promovate.

În prezent, antreprenoriatul feminin în Republica Moldova, reprezintă o realitate și se află într-un proces continuu de dezvoltare. Desigur, este necesar de a interveni cu contribuții substanțiale pentru ca acesta să dețină toate premisele necesare pentru a se transforma într-un important indicator al dezvoltării economice și sociale în țară.

Deosebit de importantă se arată implicarea femeilor în sectorul întreprinderilor mici și mijlocii, care este motorul economiei naționale și generatorul principal de noi locuri de muncă și de creștere economică în condiții de criză.

Totodată, antreprenoriatul feminin în Moldova încă nu are suficientă experiență, tradițiile și relațiile necesare, iar sintagma „antreprenoriatul feminin” este catalogată în Moldova drept o noutate, de aceea, necesită atenția și suportul corespunzător, atât din partea statului, cât și a societății în întregime.

În urma analizei studiilor și statisticilor existente, la ora actuală, antreprenoriatul feminin în Republica Moldova, reflectă următorul nivelul de dezvoltare:

- 51,9% constituie femeile din total populație;
- 36,5% rata de ocupare în rândul femeilor;
- 75% din total femei ocupate sunt angajate în calitate de salariat;
- femeile câștigă în medie cu 12,9% mai puțin față de bărbați;
- doar 20,6% dintre primarii aleși în 2015 sunt femei;
- 27% sunt femei antreprenoare.

În context, se conturează următoarele concluzii:

- 1) Antreprenoriatul feminin este o resursă subutilizată.
- 2) În țară predomină antreprenoriatul masculin.
- 3) Este necesară promovarea modelelor de antreprenoriat feminin pe o scară cât mai largă pentru a susține femeile care vor să își deschidă o afacere, mai ales unde există inovație.
- 4) Programele de educație antreprenorială a femeilor necesită a fi variate.
- 5) Este necesară o imagine reală și actuală a pieței muncii și a antreprenoriatului.
- 6) Mentalitatea societății stă la baza culturii antreprenoriale.

Guvernul Republicii Moldova, recunoscând importanța implicării femeilor în activitățile de antreprenoriat întru prosperarea țării, în contextul armonizării cadrului legislativ al Republicii Moldova în domeniul întreprinderilor mici și mijlocii la recomandările europene și alinierii la

principiile legii europene a IMM-urilor - „Small Business Act for Europe”, cât și în vederea implementării programelor regionale și europene de susținere a acestui sector, și-a propus realizarea unui șir de măsuri stimulatorii, inclusiv de ordin economic, destinate antreprenoriatului feminin în sectorul IMM-urilor, ținând cont de fenomenul migrației populației din ultimii ani.

Una din metodele principale de dezvoltare a antreprenoriatului este adoptarea și realizarea strategiilor și/sau programelor speciale de stat. Susținerea femeilor întreprinzătoare este posibilă atât în cadrul programelor speciale orientate către susținerea femeilor, cât și în cadrul programelor destinate susținerii IMM-urilor, deoarece femeile relativ mai des dețin / conduc întreprinderi anume din acest grup.

Prin urmare, în vederea facilitării accesului femeilor antreprenoare la instruire, la resurse informaționale și la resurse financiare, prezenta Strategie își propune, la acest capitol, realizarea următoarelor obiective specifice:

- 1) Facilitarea accesului femeilor antreprenoare la instruire și resurse informaționale;
- 2) Promovarea spiritului antreprenorial în rândul femeilor;
- 3) Facilitarea accesului femeilor antreprenoare la resurse financiare.

Impactul scontat

Impactul acestei priorități, este dependent atât de realizarea celorlalte direcții prioritare ale Strategiei, cât și de factorii macroeconomici și conjunctura economică externă.

Efectele directe și evidente ale acestei priorități ar fi:

- integrarea femeilor pe piața muncii;
- lansarea a circa 350 de afaceri noi;
- crearea a circa 350 locuri noi de muncă;
- creșterea ponderii IMM-urilor în PIB;
- majorarea investițiilor în economia națională.

Totodată, impactul va fi unul indirect care se va referi la impactul global al Strategiei, menționat la capitolul „Viziunea și misiunea sectorului”.

- 1) creșterea numărului mediu de IMM-uri la 1000 locuitori până la 25 de IMM-uri până în 2020;
- 2) creșterea numărului de angajați în cadrul IMM-urilor până la 65% până în 2020;
- 3) atingerea unei ponderi de 38% a IMM-urilor în PIB până în 2020.

2.2.8. Dezvoltarea economiei verzi pentru întreprinderile mici și mijlocii

Definirea problemei

Necesitatea dezvoltării economiei ecologice este promovată în ultimul timp tot mai frecvent la nivel național și internațional, obținând suport cât din partea guvernelor multor țări europene, atât și la nivelul UE. În acest context conceptul ”economiei ecologice” sau ”economiei verzi” se consideră a fi esențial pentru viitorul proceselor economice, fapt exprimat în cadrul conferinței ONU privind dezvoltarea sustenabilă Rio+20.

Totodată, unul din cele 10 principii ale cadrului de politici privind întreprinderile mici și mijlocii ale UE – „Small Business Act for Europe”, orientate spre consolidarea continuă și creșterea durabilă a IMM-urilor, prevede susținerea IMM-urilor în procesul de transformare a provocărilor legate de mediu în oportunități.

IMM-urile sunt deosebit de vulnerabile la creșterea prețurilor pentru energie și materii prime, fapt care condiționează creșterea eficienței și capacității lor de a se adapta la aceste provocări, pentru a le transforma ulterior în oportunități. Totodată, cererea pentru produsele și serviciile ecologice, dezvoltarea noilor piețe ”verzi” deschid căi pentru noi oportunități de afaceri.

Reducerea impactului asupra mediului a întreprinderilor mici și mijlocii, în procesul de producere de bunuri și servicii este un factor cheie pentru succesul dezvoltării unei economii verzi. Îmbunătățirea indicatorilor de mediu contribuie la dezvoltarea unor noi oportunități de afaceri pentru IMM-uri, ca prestatori importanți de bunuri și servicii.

Multe state membre ale Uniunii Europene soluționează această problemă prin introducerea instrumentelor de informare, de reglementare și stimulente financiare, care încurajează IMM-urile să-și îmbunătățească performanța lor de mediu și să îndeplinească cerințele de reglementare.

Guvernul Republicii Moldova s-a aliniat, de asemenea, angajamentelor în domeniul dezvoltării economiei verzi, declarând că una din prioritățile de bază este dezvoltarea economică ținând cont de protecția mediului.

Astfel, în Strategia Națională de Dezvoltare ”Moldova 2020”, se subliniază faptul, că țara ”va întreprinde toate eforturile necesare pentru a asigura tranziția spre o dezvoltare economică verde prin integrarea și fortificarea aspectelor protecției mediului în toate domeniile de dezvoltare social-economică a țării”.

De asemenea, Strategia națională de mediu a Republicii Moldova pentru anii 2014-2023 pune accent pe susținerea afacerilor ”verzi” și utilizarea inovațiilor și tehnologiilor „verzi” pentru creșterea competitivității IMM-urilor. Aceasta prevede o creștere a eficienței resurselor IMM-urilor din Republica Moldova, utilizarea ecologizării lanțului de aprovizionare a produselor, promovarea accesului pe piață a afacerilor ”verzi” și dezvoltarea mărcii naționale ”Moldova verde” pentru bunurile și serviciile „verzi”, precum și introducerea etichetării ecologice.

IMM-urile autohtone reprezintă cea mai mare parte a întreprinderilor, însă rămân a fi insuficient de informate privind impactul său asupra mediului și nu realizează pe deplin faptul că ecologizarea afacerii le poate aduce un avantaj competitiv, iar dorința și posibilitățile IMM-urilor de a implementa practici de afaceri durabile, orientate spre utilizarea eficientă a resurselor și trecerea spre o economie verde, de obicei, se confruntă cu un potențial de resurse limitate.

Chiar și atunci când IMM-urile sunt conștiente de oportunitățile de creștere a competitivității lor prin îmbunătățirea performanței de mediu, lipsa de cunoștințe și competențe profesionale corespunzătoare, de regulă, nu le permite să opereze pentru a utiliza beneficiile economice și ecologice, iar din cauza lipsei de resurse, IMM-urile sunt adesea reticente să investească în noi tehnologii, în mare parte datorită incertitudinii cu privire la perioada de recuperare a acestora.

Această stare a lucrurilor este confirmată și de rezultatele chestionării IMM-urilor autohtone în cadrul proiectului ”Promovarea îmbunătățirii performanței de mediu a întreprinderilor mici și mijlocii ”, implementat de Institutul Național de Cercetări Economice, care relevă, că printre principalele provocări pe care le întâmpină antreprenorii atunci când realizează acțiuni de mediu se numără:

- accesul limitat la finanțare (32.8% din respondenți);
- costul măsurilor de mediu (24.3% din respondenți);
- complexitatea procedurilor administrative (28.0% din respondenți).

Deși trecerea la economia verde este declarată ca fiind prioritară pentru dezvoltarea competitivă a Republicii Moldova, problemele economiei verzi, inclusiv implicarea IMM-urilor în problemele de mediu, în prezent, sunt practic neexplorate, iar politica, care vizează dezvoltarea și susținerea IMM-urilor nu este armonizată cu politica de mediu.

Pentru soluționarea acestor probleme în Strategie sunt prevăzute următoarele obiective specifice:

- 1) Adaptarea cadrului normativ-legal de reglementare a IMM-urilor verzi.
- 2) Îmbunătățirea accesului la finanțare a IMM-urilor verzi.
- 3) Dezvoltarea sistemelor de formare și informare a IMM-urilor verzi. Promovarea în comunitatea de afaceri a culturii în domeniul economiei verzi.

Impactul scontat

Realizarea obiectivelor specifice prevăzute în Strategie, va permite atragerea atenției IMM-urilor asupra activității ecologice și de a le implica direct în dezvoltarea economiei verzi – în producerea bunurilor ecologice, în aplicarea tehnologiilor moderne pentru utilizarea rațională și eficientă a resurselor, în prelucrarea deșeurilor de producție și, în ansamblu, consolidarea culturii antreprenoriale verzi.

Trecerea IMM-urilor la o activitate ”verde”, inclusiv proiectarea produselor și serviciilor verzi, implementarea tehnologiilor verzi inovative și promovarea bunurilor ecologice, va contribui la creșterea competitivității întreprinderilor autohtone nu doar pe piața internă, ci și pe piețele externe.

Impactul individual al IMM-urilor asupra mediului poate fi nesemnificativ, însă dat fiind faptul, că IMM-urile constituie majoritatea întreprinderilor, impactul acestei direcții prioritare în mare parte va depinde, de asemenea, de realizarea altor direcții ale Strategiei, precum și de alți factori – posibilitățile financiare și disponibilitatea de resurse umane ale Guvernului și ale mediului de afaceri, nivelul de trai al populației, conjunctura economică externă.”

2) Anexa nr.3:

se completează cu Prioritatea a 8-a ”Dezvoltarea economiei verzi pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii”, cu următorul conținut:

Nr. d/o	Denumirea priorității/acțiunii	Sursele de finanțare și costul acțiunii			Termenul de realizare	Autoritatea responsabilă	Indicatorii de performanță
		Bugetul de stat	Asistența partenerilor de dezvoltare	Sursele neacoperite			
1	2	3	4	5	6	7	8
<u>Prioritatea a 8-a . DEZVOLTAREA ECONOMIEI VERZI PENTRU ÎNTRINDERILE MICI ȘI MIJLOCII</u>							
8.1	<u>Obiectiv: Adaptarea cadrului normativ-legal de reglementare a IMM-urilor verzi</u>						
8.1.1	Ajustarea cadrului legal vizând dezvoltarea antreprenoriatului,	În limitele bugetului			2016-	Ministerul	Numărul actelor modificate

	la aquis-ul comunitar privind energetica, agricultura, mediul și economia verde pentru IMM-uri	aprobat			2017	Economiei, Ministerul Mediului, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	și/sau comple- tate
8.1.2	Elaborarea și aprobarea mecanismului "achizițiilor publice verzi" în scopul creșterii cererii pe piața internă la produsele ecologice	În limitele bugetului aprobat			2017	Ministerul Finanțelor, Ministerul Mediului	Mecanism aprobat
8.1.3	Elaborarea studiului privind aplicarea standardelor naționale de mediu în IMM-urile din Republica Moldova și a sistemului internațional de management de mediu ISO 14001			450 mii lei	2017	Ministerul Mediului, Ministerul Economiei, Institutul Național de Standardizare	Studiul elaborat
8.2	<i>Obiectiv: Îmbunătățirea accesului la finanțare a IMM-urilor verzi</i>						
8.2.1	Elaborarea și implementarea unui program de acordare a granturilor pentru susținerea IMM-urilor în implementarea principiilor economiei verzi			10 mil. lei	2016- 2017	Ministerul Economiei, Ministerul Mediului, Ministerul Finanțelor, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Organizația pentru Dezvol- tarea Sectoru- lui Întreprinde- rilor Mici și Mijlocii	Program elabo- rat
8.2.2	Folosirea mijloacelor Fondului de stat de garantare a creditelor pentru susținerea financiară a IMM-urilor, care produc produse ecologice și promovarea lor pe piețele externe	În limitele mijloace- lor Fondu- lui			2016- 2017	Organizația pentru Dezvol- tarea Sectoru- lui Întreprinde- rilor Mici și Mijlocii, Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova, Ministerul Economiei, Ministerul Mediului, Ministerul Agriculturii și Industriei	Numărul IMM-urilor care au bene- ficiat de ga- ranții

						Alimentare	
8.2.3	Elaborarea și implementarea instrumentelor inovatoare de suport financiar a IMM-urilor verzi (vouchere inovatoare, proiecte de transfer tehnologic etc.)	În limitele bugetului aprobat			2016-2017	Agencia pentru Inovare și Transfer Tehnologic	Numărul instrumentelor elaborate și implementate Numărul de IMM-uri beneficiare a instrumentelor implementate anual
8.2.4	Atragerea asistenței financiare sub formă de credite preferențiale și granturi, oferite de organizațiile naționale și internaționale pentru dezvoltarea IMM-urilor de produse ecologice.			10 mil. lei	2016-2017	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Mediului, Ministerul Economiei, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova	Volumul asistenței financiare atrase anual; Numărul de IMM-uri producătoare finanțate anual
8.3	<i>Obiectiv: Dezvoltarea sistemelor de formare și informare a IMM-urilor verzi. Promovarea în societatea de business a culturii din domeniul economiei verzi</i>						
8.3.1	Includerea componentei Managementul ecologic în seminarele de instruire destinate IMM-urilor	În limitele bugetului aprobat			2016-2017	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Camera de Comerț și Industrie	Numărul de seminare organizate Numărul de agenți economici din sectorul IMM-urilor participanți Numărul IMM-urilor care au aplicat practici de mediu
8.3.2	Introducerea modului „Economia verde” în curriculumul disciplinei „Dezvoltarea antreprenoriatului” în clasele liceale	În limitele bugetului aprobat			2016-2017	Ministerul Educației	Curriculum modificat
8.3.3	Elaborarea și gestionarea unei pagini web, dedicate dezvoltării antreprenoriatului verde			500 mii lei	2016-2017	Ministerul Economiei	Pagină elaborată, Numărul de vizite a paginii web Numărul de persoane fizice și juridice

							informate și consultate prin intermediul paginilor web
8.3.4	Organizarea meselor rotunde și seminarelor în scop de informare cu privire la economia verde			10 mii lei	2016-2017	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Camera de Comerț și Industrie, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic	Numărul meselor rotunde și/sau seminarelor organizate Numărul participanților
8.3.5	Consolidarea procesului de informare și consultare pentru potențialii antreprenori și IMM-urile verzi prin: a) elaborarea broșurilor, ghidurilor și pliantelor b) promovarea bunelor practici prin intermediul televiziunii, radioului, presei scrise și media de socializare online c) promovarea conceptului „Green Office”			300 mii lei	2016-2017	Ministerul Economiei, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Camera de Comerț și Industrie, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Mediului	Numărul campaniilor de mediatizare efectuate (conferințe de presă, emisiuni radio și TV tematice etc.) Numărul de ghiduri, pliante, broșuri editate, buletine informativ-e electronice Numărul afacerilor de succes din domeniu promovate drept bune practici
8.3.6	Instituirea în cadrul Concursului Național Anual „Cel mai bun antreprenor din sectorul IMM” a nominalizării „Cea mai bună întreprindere verde”	În limitele bugetului aprobat			2016-2017	Ministerul Economiei, Ministerul Mediului, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Numărul IMM-urilor participante și premiante Concurs desfășurat
8.3.7	Evaluarea potențialului științific pentru efectuarea cercetărilor în domeniul economiei verzi și îmbunătățirea posibilităților de dezvoltare a acestuia	În limitele bugetului aprobat			2017	Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic, Institutul Național de Cercetări Economice	Studiul elaborat
8.3.8	Consolidarea parteneriatelor pentru dezvoltarea IMM-urilor verzi în cadrul instituțiilor de cercetare/universitare și a altor entități locale și regionale	În limitele bugetului aprobat			2017	Ministerul Economiei, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și	Punerea în aplicare a măsurilor de consolidare a parteneriatului

						Mijlocii, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic, Institutul Național de Cerce- tări Economice	
--	--	--	--	--	--	---	--

textul: ”**Notă:** Conform cursului oficial al Băncii Naționale de la 23 aprilie 2015, costul total al Planului de acțiuni constituie **1017,2 mil.lei**, inclusiv: 243,6 mil.lei – surse prevăzute în bugetul de stat; 732,1 mil.lei – surse acoperite cu asistența partenerilor de dezvoltare; 41,6 mil.lei – surse neacoperite.”, se substituie cu textul: ”**Notă:** Conform cursului oficial al Băncii Naționale de la 24 februarie 2016, costul total al Planului de acțiuni constituie **1107,2 mil.lei**, inclusiv:

243,6 mil.lei – surse prevăzute în bugetul de stat;

800,3 mil.lei – surse acoperite cu asistența partenerilor de dezvoltare;

63,7 mil.lei – surse neacoperite.”.